

Ващило Ольга Валеріївна,

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»,
ORCID ID 0000-0001-7484-9435
olga_vv@ukr.net

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-МЕХАНІКІВ АНГЛІЙСЬКОГО ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО МОНОЛОГУ- МІРКУВАННЯ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЇ ПОДКАСТИНГУ

Статтю присвячено розробленню процедури організації навчання майбутніх інженерів-механіків англійського професійно орієнтованого монологу-міркування із використанням технології подкастингу. Розглянуто особливості проведення підготовчої роботи, власне навчання професійно орієнтованого монологу-міркування майбутніх інженерів-механіків, оцінювання результатів роботи студентів за означеною методикою. У ході підготовчої роботи викладач окреслює цілі та завдання навчання, ознайомлює студентів із методичними можливостями технології подкастингу, пояснює послідовність дій при підготовці та розміщенні студентами навчальних подкастів, окреслює вимоги до навчальних подкастів та критерії їх оцінювання, реєструє користувачів на сервісі подкастів. Навчання відбувається в режимах аудиторної та позааудиторної самостійної роботи студентів із залученням авторського сервісу подкастів, створеного на навчальній платформі Canvas, на якому розміщуються вправи на: опрацювання нових загальнонавчаних та вузькоспеціальних термінологічних одиниць, граматичних явищ; аналіз логіко-композиційної побудови зразка мовлення; смисловий аналіз прийнятого подкаста; передачу (стисло чи детально) та передбачення змісту прийнятого подкаста; продукування власного монологу-міркування на основі критичного аналізу інформації, представленій в подкасті; вирішення проблемного завдання. У межах самостійної позааудиторної роботи студенти публікують на сервісі подкастів власні монологи-міркування у вигляді навчальних подкастів. У статті наведено, зокрема, особливості нарахування рейтингових балів за результатами опанування змістовного модуля, визначено критерії оцінювання продукованих студентами монологів-міркувань, представлено особливості нарахування кількості балів за кожним із них.

Ключові слова: організація навчання; монологу-міркування; критерії оцінювання; рейтингова система оцінювання; навчальна платформа Canvas; навчальний модуль.

Ващило Ольга Валеріївна,

кандидат педагогічних наук,
старший преподаватель кафедры теории, практики
и перевода английского языка,
Национальный технический университет Украины «Киевский
политехнический институт имени Игоря Сикорского»,
ORCID ID 0000-0001-7484-9435
olga_vv@ukr.net

**ОРГАНІЗАЦІЯ ОБУЧЕННЯ БУДУЩИХ
ІНЖЕНЕРІВ-МЕХАНІКІВ АНГЛІЙСЬКОМУ
ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОМУ
МОНОЛОГУ-РАЗМЫШЛЕНИЮ С
ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ТЕХНОЛОГИИ ПОДКАСТИНГА**

Статья посвящена вопросу организации обучения будущих инженеров-механиков английскому профессионально ориентированному монологу-размышлению с использованием технологии подкастинга. Рассмотрены особенности проведения подготовительной работы, собственно процесса обучения профессионально ориентированному монологу-размышлению будущих инженеров-механиков, оценивания результатов работы студентов по обозначенной методике. В ходе подготовительной работы преподаватель определяет цели и задачи обучения, знакомит студентов с методическими возможностями технологии подкастинга, объясняет последовательность действий при подготовке и размещении студентами учебных подкастов, обозначает требования к учебным подкастам и критерии их оценивания, регистрирует пользователей на сервисе подкастов. Обучение осуществляется в режимах аудиторной и внеаудиторной самостоятельной работы студентов с использованием авторского сервиса подкастов, организованного на учебной платформе Canvas, на которой размещены упражнения на: проработку новых общеупотребительных и узкоспециальных терминологических единиц, грамматических явлений; анализ логико-композиционной структуры образца речи; смысловой анализ прослушанного подкаста; передачу (краткую или детально) содержания прослушанного подкаста; продуцирование собственного монолога-рассуждения на основе критического анализа информации, представленной в подкасте; решения проблемного задания. В режиме самостоятельной внеаудиторной работы студенты публикуют на сервисе подкастов собственные монологи-рассуждения в виде учебных подкастов. В статье также приведен порядок начисления рейтинговых баллов по результатам освоения учебного модуля, определены критерии оценки продуцированных студентами монологов-размышлений, представлены особенности начисления количества баллов по каждому из них.

Ключові слова: організація обучения; монологу-размышление; критерии оценки; рейтинговая система оценивания; учебная платформа Canvas; учебный модуль.

Vashchylo, Olha,

Candidate of Pedagogical Sciences,
Department of the English Language
Theory, Practice and Translation,
National Technical University of Ukraine
"Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute",
ORCID ID 0000-0001-7484-9435
olga_vv@ukr.net

**ORGANISATION OF TEACHING ENGLISH
MONOLOGUE PRODUCTION TO FUTURE
MECHANICAL ENGINEERS THROUGH PODCASTING**

Implementing the methodology of teaching ESP monologue production (expressing reflection) to students majoring in mechanical engineering using podcasting have been given in the article. The peculiarities of the preparatory phase, the teaching process organization and the assessment phase have been considered. In the course of the preparatory phase the lecturer sets the aims of the studying process, explains the methodological potential of the podcasting technology, instructs the students how to prepare and upload their own podcasts to the podcasting terminal, determines the requirements to such podcasts and indicates the criteria of their assessment, registers the users. The teaching process takes place both in class and out of class with the usage of the podcasting terminal, arranged by the author on the educational platform Canvas, which contains the tasks on: using general and specialized terminological units; improving English grammar skills; analyzing the peculiarities of the speech structure; semantic analysis of the comprehended podcast; brief or detailed podcast retelling; producing students' own monologues upon evaluating the information from the podcast; problem solving. Working out of class, students upload their own monologues (expressing reflection) to the podcasting terminal (educational podcasts). The procedure of the points allocation on completing the module has been presented, the assessment criteria of the monologue speech produced by students have been defined, the specificity of the points allocation in accordance with every criterion has been considered.

Key words: *teaching process organization; monologue (expressing reflection); assessment criteria; rating system; educational platform Canvas; educational module.*

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку України, враховуючи її курс на Євроінтеграцію, неабиякого значення набуває питання підготовки висококваліфікованих фахівців технічного профілю, зокрема й у галузі механічної інженерії, які демонструють достатній рівень сформованості навичок і розвитку вмінь англійського професійно орієнтованого монологічного мовлення, зокрема професійно орієнтованого монологу-міркування (ПОММК). Це зумовлюється тим, що для професійної діяльності інженерів-механіків характерне активне використання системи пов'язаних між собою доказів та міркувань під час вирішення нагальної проблеми професійного характеру. Відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України (2005), мінімально прийнятий рівень володіння іноземною мовою (ІМ) для бакалаврів інженерних спеціальностей сягає рівня B2+. Кількість годин, що виділяється на опанування ІМ студентами означених спеціальностей, у більшості закладів вищої освіти (ЗВО) України, складає 2 години на тиждень, що не можна вважати достатнім для досягнення бажаного рівня навченості. Тому великого значення набуває розроблення для навчання майбутніх інженерів-механіків ПОММК нових методик, які, в умовах обмеженої кількості навчальних годин, сприяють підвищенню ефективності навчання завдяки використанню інноваційних технологій, зокрема технології подкастингу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню використання технології подкастингу в

навчальних цілях присвячено низку вітчизняних та зарубіжних досліджень: Н. Г. Протазанова (2011) (розвиток умінь монологічного мовлення студентів філологічних спеціальностей); О. Ю. Малушко (2013) (формування іншомовної аудитивної компетентності студентів магістратури); І. О. Євстігнєєва (2013) (розвиток дискурсивних умінь); П. В. Сисоєв (2014) (формування іншомовної компетентності в говорінні та аудіюванні); П. Тревіс, Ф. Джозеф (2009) (розвиток іншомовних умінь усного мовлення); Г. Кавалаяускене, Л. Анусіене (2009) (розвиток аудитивних умінь); К. Квадор (2017) (формування іншомовної комунікативної компетентності у писемному мовленні). Однак, питання застосування іншомовних подкастів в освітньому процесі не можна вважати ґрунтовно вивченим. Тому нами було розроблено методику навчання майбутніх фахівців у галузі механічної інженерії англійського ПОММК на основі подкастів. У процесі дослідження було висунуто загальнодидактичні та методичні принципи навчання майбутніх інженерів-механіків ПОММК із використанням технології подкастингу (Ващило, 2016); обґрунтовано критерії добору навчального матеріалу та здійснено його відбір (Ващило, 2019); розроблено систему вправ (Ващило, 2018) і запропоновано модель організації процесу навчання з використанням сервісу подкастів, створеному на навчальній платформі *Canvas* (Ващило, 2018); доведено ефективність запропонованої методики у ході проведення методичного експерименту (Ващило, Корнєва, 2019).

Нагальним питанням є розроблення методичних рекомендацій з впровадження до освітнього процесу розробленої методики навчання майбутніх інженерів-механіків англійського ПОММК із використанням технології подкастингу, що й зумовлює **актуальність** цієї статті.

Мета статті – запропонувати процедуру організації навчання майбутніх інженерів-механіків англійського ПОММК із використанням технології подкастингу, зокрема, викласти особливості проведення підготовчої роботи, навчання ПОММК майбутніх інженерів-механіків, а також оцінювання результатів роботи студентів за окресленою методикою.

Виклад основного матеріалу. Розробка будь-якої методики неможлива без розроблення процедури організації освітнього процесу відповідно до цієї методики. Запропонована методика створена з метою навчання студентів-майбутніх фахівців спеціальностей «Прикладна механіка» та «Галузеве машинобудування» і реалізується у 7-му семестрі 4-го року підготовки.

Визначимо кількість часу, що виділяється на навчання за розробленою методикою. Беручи до уваги те, що кожне заняття з ІМ покликане розвивати вміння чотирьох видів мовленнєвої діяльності, то на розвиток умінь монологічного мовлення припадатиме одна

четверта усього часу аудиторних занять. Проте на старших курсах, головна роль має приділятися усномовленнєвій діяльності на базі обраного фаху (Федорова, 2006, с. 99). Іншим аспектом, який необхідно враховувати при визначенні часу, що виділяється на навчання ПОММК, є необхідність сприймання студентами іншомовних автентичних подкастів, а також пошук необхідної інформації для вирішення проблемних завдань. Тому вважаємо, що 40% часу аудиторних занять, тобто 14 годин (7 аудиторних занять), буде достатнім для розвитку вмінь ПОММК. На самостійну позааудиторну роботу студентів також виділяємо 14 годин.

Впровадження розробленої методики до освітнього процесу передбачає проведення підготовчої роботи, навчання ПОММК майбутніх інженерів-механіків, а також оцінювання результатів роботи студентів за окресленою методикою.

Підготовча робота. Викладач повинен попередньо ознайомитися з методичними можливостями сервісу подкастів, усвідомити переваги використання подкастів у навчальних цілях, навчитися працювати з сервісом подкастів, створеного на навчальній платформі *Canvas*: реєструвати користувачів; прослуховувати створені студентами подкасти, розміщувати коментарі до них тощо.

Навчання ПОММК згідно з методикою, що пропонується, буде ефективним, якщо ґрунтуватиметься, зокрема, на принципах мотивації та новизни. Саме використання технології подкастингу в навчанні й дає можливість реалізовувати зазначені принципи, оскільки подкасти, розміщені на відповідних сервісах у мережі Інтернет, постійно оновлюються та поповнюються, що дозволяє відслідковувати нові тенденції розвитку науки та техніки. У зв'язку з цим, викладачу бажано навчитися не просто використовувати вже наявні методичні матеріали, а й власноруч відбирати подкасти із запропонованих директорій подкастів, розробляти до них вправи, розміщувати на навчальній платформі *Canvas*, змінювати, доповнювати й удосконалювати навчальний контент. Добір подкастів має здійснюватися з урахуванням описаних у нашій методиці критеріїв добору матеріалу (Вашило, 2019). Така можливість свідчить про гнучкість системи подкастингу, використання якої є перевагою методики. Перед початком проведення навчання за запропонованою методикою, необхідним є також вирішення окремих організаційних моментів: викладач повинен ввести студентів у курс справи, окреслити цілі та завдання навчання, ознайомити студентів із методичними можливостями технології подкастингу, обґрунтувати доцільність навчання ПОММК з її допомогою, пояснити послідовність дій при підготовці та розміщенні студентами навчальних подкастів, окреслити вимоги до навчальних подкастів та критерії їх оцінювання, зареєструвати користувачів на сервісі подкастів.

Проведення навчання ПОММК майбутніх інженерів-механіків. Навчання відбувається в режимах аудиторної та позааудиторної самостійної роботи студентів із залученням авторського сервісу подкастів, створеного на навчальній платформі *Canvas*, на якому розміщуються вправи: відібрані англomовні автентичні подкасти та завдання до них. Працюючи із сервісом, студенти виконують вправи на опрацювання нових загальнонавчаних і вузькоспеціальних термінологічних одиниць, а також граматичних явищ (співвіднесення лексичної одиниці з категорією відповідно до її значення; заміну підкресленого в реченні слова його синонімом із запропонованого ряду; вибір найбільш влучної, серед запропонованого ряду, дефініції; заміну форм активного стану пасивним станом дієслова; віднайдення прикладів використання складного модального присудка з подальшим аналізом особливостей застосування цих форм та складенням власних речень); вправи на аналіз логіко-композиційної побудови зразка ПОММК (виявлення основних ознак монологу-міркування, його складових частин та основних елементів, а також засобів міжфразового зв'язку); вправи на смисловий аналіз сприйнятого подкаста (доповнення речень найбільш влучним, з-поміж запропонованих, варіантом; заповнення діаграми; виявлення та коригування неправдивих тверджень); вправи на передачу (стисло чи детальну) та передбачення змісту сприйнятого подкаста (нотування ключових слів, словосполучень, речень з подальшою стислою чи детальною передачею змісту в усній формі на їхній основі; надання розгорнутих відповідей на подані запитання; прогнозування ймовірного розвитку подій); вправи на продукування власного ПОММК на основі критичного аналізу інформації з подкаста; вправи на створення ПОММК за результатами вирішення проблемного завдання. У межах самостійної позааудиторної роботи студенти записують власні висловлювання (навчальні подкасти) за допомогою програми аудіозапису та публікують їх на сервісі подкастів.

Навчання майбутніх інженерів-механіків ПОММК проводиться у три етапи: рецептивний, рецептивно-репродуктивний та продуктивний, на яких реалізується розроблена нами підсистема вправ (три групи вправ) (Вашило, 2018). *Група вправ 1 на вдосконалення мовленнєвих (лексико-граматичних) навичок* реалізується на рецептивному етапі та складається з двох підгруп: вправи на вдосконалення лексичних навичок (підгрупа 1.1); вправи на вдосконалення граматичних навичок (підгрупа 1.2). *Група вправ 2 на розвиток умінь ПОММК* реалізується на рецептивно-репродуктивному етапі та містить чотири підгрупи: вправи на розвиток умінь коректної композиційної побудови висловлювання (підгрупа 2.1); вправи на смисловий аналіз сприйнятого подкасту (підгрупа 2.2); вправи

на часткове та детальне відтворення змісту сприйнятого подкаста (підгрупа 2.3); вправи на продукування власного монологу-міркування на основі критичного аналізу інформації з подкаста, розміщеного викладачем на сервісі подкастів, які виконуються в межах позааудиторної роботи студентів (підгрупа 2.4). Група вправ 3 на вдосконалення умінь продукувати ПОММК за результатами вирішення проблемного завдання реалізується на продуктивному етапі та охоплює: вправи на знаходження, аналіз, вилучення, узагальнення, письмову фіксацію інформації в процесі пошуку вирішення наявної проблеми, вправи на представлення ПОММК у ситуаціях професійної діяльності з подальшим обговоренням у робочих групах (підгрупа 3.1); вправи на створення ПОММК за результатами вирішення проблемного завдання, розміщеного викладачем на сервісі подкастів, які виконуються в межах позааудиторної роботи студентів, з подальшим його розміщенням на сервісі подкастів (підгрупа 3.2).

Оцінювання результатів роботи студентів.

Оцінювання роботи студентів здійснюється відповідно до рейтингової системи оцінювання успішності студентів (Головенкін, 2012), яка складає невід'ємну частину кредитно-модульної системи навчання. Наведемо особливості нарахування рейтингових балів за результатами опанування змістовного модуля «*Machine Building Technological Process Planning*».

Рейтинг студента, який характеризує успішність засвоєння ним окресленого змістовного модуля, складається з суми балів за:

– аудиторну роботу студентів на 7 практичних заняттях;

– самостійну позааудиторну роботу студентів з розвитку умінь ПОММК на рецептивно-репродуктивному та продуктивному етапах навчання з використанням сервісу подкастів.

На розвиток умінь ПОММК у межах модуля «Проектування технологічного процесу виготовлення деталі» припадає:

$$\odot t_k = t_{np} \times k_{np} + t_{cp1} \times k_{cp1} + t_{cp2} \times k_{cp2};$$

де $t_{np} = 2$ год – навчальний час на одне практичне заняття;

$t_{cp1} = 6$ год – самостійна робота на рецептивно-репродуктивному етапі;

$t_{cp2} = 8$ год – самостійна робота на продуктивному етапі;

$$k_{np} = 7 \text{ – кількість практичних занять};$$

$$k_{cp1} = k_{cp2} = 1;$$

$$\odot t_k = 2 \times 7 + 6 \times 1 + 8 \times 1 = 28 \text{ (год)}.$$

Максимальна кількість балів за кредитний модуль, яку має можливість набрати студент, складає 100 балів. Оскільки на розвиток умінь ПОММК, як зазначалося вище, виділяємо 40% від загальної кількості

аудиторного часу, то за результатами навчання ПОММК студент отримує змогу набрати 40 балів.

Визначаємо орієнтовні значення вагових балів за практичні заняття та самостійну роботу (r_{np} , r_{cp1} , r_{cp2}) із розрахунку 40-бальної шкали рейтингової системи оцінювання успішності студентів за формулою (Головенкін, 2012):

$$r_{np} = t_{np} \times 40 / \odot t_k = 2 \times 40 / 28 = 2,86;$$

$$r_{cp1} = t_{cp1} \times 40 / \odot t_k = 6 \times 40 / 28 = 8,57;$$

$$r_{cp2} = t_{cp2} \times 40 / \odot t_k = 8 \times 40 / 28 = 11,43.$$

Остаточну визначаємо вагові бали:

$$2,86 \times 7 + 8,57 \times 1 + 11,43 \times 1 = 40,02.$$

Зробимо корекцію:

$$r_{np} = 3; r_{cp1} = 8; r_{cp2} = 11;$$

$$3 \times 7 + 8 \times 1 + 11 \times 1 = 40 \text{ (балів)}.$$

Таким чином, за роботу на аудиторному занятті студент має можливість отримати 3 бали ($r_{np} = 3$), за самостійну роботу з використанням сервісу подкастів на рецептивно-репродуктивному та продуктивному етапах – 8 та 11 балів ($r_{cp1} = 8$; $r_{cp2} = 11$) відповідно.

Оцінювання продуктованих студентами англійських ПОММК. У методичній літературі зазначається, що оцінювання мовленнєвих умінь само собою є доволі суб'єктивним процесом: А. Cohen (1994), G. Fucher, F. Davidson (2007), І. А. Федорова (2006), О. С. Конотоп (2011). У зв'язку з цим, для забезпечення об'єктивності, доцільним видається встановлення певних критеріїв оцінювання продуктованих студентами ПОММК. На сьогодні не існує єдиної загальноприйнятої класифікації критеріїв оцінювання умінь ММ. Кожен дослідник пропонує власну критеріальну шкалу оцінювання, виходячи із специфіки методики, яку він розробляє. Так, на думку Н. Д. Гальскової, Н. І. Гез (Гальскова, Гез, 2006, с. 223), з метою контролю умінь ММ необхідно враховувати: різноманітність лексики та граматичних структур, правильність їх використання; розгорнутість та послідовність; відповідність мовних засобів ситуації спілкування; обсяг висловлювання; наявність мовленнєвого наміру, його реалізацію; кількість речень, що виражають особисте ставлення до висловлюваного. У свою чергу, Н. Ф. Бориско (1987) виділяє якісні критерії оцінювання умінь ММ: логіко-структурну організованість та зв'язність, ситуативність, модальність, інтенціональність, тематичність та інформативність, мовну коректність; а також кількісні критерії: обсяг висловлювання, тривалість, загальний темп мовлення, його плавність. О. М. Устименко (2013, с. 12) вважає за доцільне оцінювати монологічне висловлювання за такими критеріями: відповідність висловлювання темі (ситуації), обраному типу монологу, досягнення комунікативної мети, обсяг висловлювання, темп висловлювання, комбінування різних мовленнєвих зразків, ступінь зв'язності, логічності, аргументованості

висловлювання, структурно-композиційна завершеність висловлювання, наявність елементів творчості у висловлюванні, фонетична, лексична, граматична та стилістична правильність мовлення. Для контролю усного мовлення у Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти (Ніколаєва, 2003, с. 193) пропонується враховувати такі параметри: швидкість, зв'язність, розкриття теми, точність, лексичний діапазон, граматична правильність тощо. Психологічно найвищою межею прийнято вважати сім категорій: їх збільшення здатне спричинити розумове перевантаження.

Спираючись на досвід науковців та сучасні нормативні документи, враховуючи рекомендації стосовно максимально можливої кількості встановлених критеріїв, висуваємо сім критеріїв (п'ять основних та два додаткових) оцінювання розвитку вмінь ПОММК майбутніх інженерів-механіків (табл. 1).

Таблиця 1

**Критерії оцінювання
усного монологічного висловлювання**

№	Критерій оцінювання усного монологічного висловлювання	Науковці, які виділяють критерій
1.	Відповідність висловлювання комунікативному наміру	Н. Ф. Бориско; Л. В. Бондар; Н. Д. Гальскова, Н. І. Гез; Т. П. Дружченко; С. Е. Кіржнер; С. П. Мащенко; Ю. В. Несин; Н. Г. Протазанова; А. С. Родоманченко; О. М. Соловова; О. М. Устименко.
2.	Структурно-композиційна завершеність монологічного висловлювання	Н. Ф. Бориско; Т. П. Дружченко; М. В. Куїмова; Л. В. Малетіна; С. П. Мащенко; Н. Г. Протазанова; П. О. Сидоренко; Г. Г. Соломатіна; В. В. Тарасенко; О. М. Устименко; І. А. Федорова.
3.	Коректність використання фахової лексики	Л. В. Бондар; С. Е. Кіржнер; Л. В. Малетіна; Ю. В. Несин; В. В. Тарасенко.
4.	Правильність мовного оформлення висловлювання	Н. Ф. Бориско; Н. Д. Гальскова, Н. І. Гез; Т. П. Дружченко; С. Е. Кіржнер; М. В. Куїмова; Г. Г. Левченко; Г. П. Литнєва; С. Я. Маслова; С. П. Мащенко; Ю. В. Несин; В. С. Пашук; І. В. Пономарьова; Н. Г. Протазанова; П. О. Сидоренко; Н. Д. Соловйова; Г. Г. Соломатіна; В. В. Тарасенко; О. М. Устименко; І. А. Федорова.
5.	Логічність викладу та ступінь зв'язності висловлювання	Л. В. Бондар; Н. Ф. Бориско; С. В. Білоус; С. Е. Кіржнер; Г. П. Литнєва; Л. В. Малетіна; С. Я. Маслова; С. П. Мащенко; В. С. Пашук; І. В. Пономарьова; А. С. Родоманченко; Н. Д. Соловйова; О. М. Соловова; О. М. Устименко; І. А. Федорова.

Продовження табл. 1

№	Критерій оцінювання усного монологічного висловлювання	Науковці, які виділяють критерій
6.	Темп мовлення	Н. Ф. Бориско; С. Е. Кіржнер; Г. Г. Левченко; С. П. Мащенко; В. С. Пашук; І. В. Пономарьова; В. В. Тарасенко; О. М. Устименко.
7.	Обсяг висловлювання	Н. Ф. Бориско; Н. Д. Гальскова, Н. І. Гез; Т. П. Дружченко; С. Е. Кіржнер; М. В. Куїмова; Г. Г. Левченко; Г. П. Литнєва; С. П. Мащенко; Ю. В. Несин; В. С. Пашук; І. В. Пономарьова; Н. Д. Соловйова; Г. Г. Соломатіна.

Розглянемо детальніше зазначені в таблиці критерії та визначимо особливості нарахування кількості балів при оцінюванні монологічного висловлювання за кожним із них.

1) *Відповідність висловлювання комунікативному наміру*, тобто відповідність висловлювання заданій темі та повнота її розкриття, наявність у висловлюванні елементів пояснення, міркування, аналізу, обґрунтування, порівняння з метою досягнення комунікативної мети в тій чи іншій ситуації професійної діяльності. Відповідно до Н. К. Складенко (1995), критерій відповідності висловлювання комунікативному наміру повинен мати найбільш питому вагу при оцінюванні усного мовлення.

2) *Структурно-композиційна завершеність монологічного висловлювання*, яка передбачає наявність облігаторних структурних елементів монологу (вступу, основної та заключної частин), представлених у логічній послідовності, які містять постановку проблемного питання, вказівку на актуальність його дослідження, опис фактів та понять, а також пропозиції щодо вирішення нагальної проблеми. Важливим є поділ тексту висловлювання на мікротексти, виходячи з кількості висвітлених основних проблем.

3) *Коректність використання фахової лексики*. Цей критерій передбачає наявність коректно використаних у продукованому студентом висловлюванні загальнонаукових та вузькоспеціальних науково-технічних термінів для досягнення комунікативного наміру.

4) *Правильність мовного оформлення висловлювання*, тобто сформованість іншомовної фонетичної, лексичної, граматичної компетентностей на високому рівні, що охоплює, зокрема, складність використаних синтаксичних конструкцій, побудову висловлювання з дотримання фонетичних та інтонаційних норм сучасної англійської мови (Протазанова, 2013, с. 165-166).

5) *Логічність викладу та ступінь зв'язності висловлювання*. Оцінюючи ПОММК студентів з точки зору логічності викладу, враховуємо раціональність

розміщення логіко-структурних елементів у висловлюванні, наявність причинно-наслідкових зв'язків, відсутність різких переходів від однієї мікротеми до іншої. Слідом за Н. Ф. Бориско (1987, с. 127), оцінюючи ступінь зв'язності висловлювання, звертаємо увагу на вміння студентів активно та доречно використовувати відповідні засоби зв'язку для реалізації логіко-структурної цілісності висловлювання, забезпечення внутрішньотекстової когезії, тобто «особливих видів зв'язку, що забезпечують логічну послідовність, взаємозалежність окремих повідомлень, фактів, дій і подій» (Гальперин, 2007, с. 74).

б) *Темп мовлення.* За даними науковців, темп мовлення носія британського варіанту англійської мови складає 3,16-5,33 складів за секунду (Степанова, 2011), темп мовлення носія американського варіанту, відповідно J. Laver, коливається від 3,1 до 5,4 складів за секунду (Laver, 1994), що в середньому становить 230 складів за хвилину. Однак, з нашої точки зору, студента, що вивчає англійську мову як іноземну на четвертому курсі в технічному ЗВО, важко прирівнювати до носія мови. Тому, оцінюючи висловлювання студентів за означеним критерієм, будемо орієнтуватися на показники темпу 125-130 складів за хвилину.

7) *Обсяг висловлювання.* Оцінюючи висловлювання студентів за критерієм його обсягу, спираємося на градацію, запропоновану В. Л. Скалкіним (Скалкін, 1983, с. 20), та вважаємо, що 4-6 повних речень складають фрагментарне висловлювання, 7-12 речень є монологічною єдністю, 13-20 речень – повноцінний виступ студента у монологічній формі.

Особливості нарахування балів за кожним із критеріїв наведено у табл. 2.

Таблиця 2

Особливості нарахування балів за критеріями оцінювання монологу-міркування

№	Критерій оцінювання монологу-міркування	Відсоток від загальної оцінки
1.	Відповідність висловлювання комунікативному наміру	20%
2.	Структурно-композиційна завершеність монологічного висловлювання	15%
3.	Коректність використання фахової лексики	15%
4.	Правильність мовного оформлення висловлювання	15%
5.	Логічність викладу та ступінь зв'язності висловлювання	15%
6.	Темп мовлення	10%
7.	Обсяг висловлювання	10%

Наприкінці навчання за окресленою методикою, викладач підводить підсумки, оцінюючи успішність

розвитку вмінь ПОММК, підсумовуючи набрані студентом бали, та виставляє оцінку відповідно до шкали оцінювання, наведеної в табл. 3.

Таблиця 3

Шкала оцінювання успішності навчання ПОММК у межах змістовного модуля «Проектування технологічного процесу виготовлення деталі»

Бали	Оцінка	Рівень розвитку вмінь ПОММК
37,5-40	Відмінно	Вищий рівень компетентності
32,5-37	Дуже добре	Високий рівень компетентності
27,5-32	Добре	Середній рівень компетентності
22,5-27	Задовільно	Достатній рівень компетентності
19,5-22	Достатньо	Початковий рівень компетентності
Менше 19,5	Незадовільно	Комунікативно недостатній рівень

Дотримання зазначених вище положень дозволяє організувати ефективне навчання майбутніх інженерів-механіків ПОММК та реалізувати всі переваги розробленої методики повною мірою.

Результати дослідження. Таким чином, у статті розроблено процедуру організації навчання майбутніх інженерів-механіків англійського ПОММК із використанням технології подкастингу: розглянуто особливості проведення підготовчої роботи, власне процесу навчання майбутніх інженерів-механіків ПОММК, оцінювання результатів роботи студентів. У ході підготовчої роботи викладач формує навички роботи з сервісом подкастів, організованим на навчальній платформі *Canvas*, визначає цілі навчання, ознайомлює студентів із методичними можливостями технології подкастингу, пояснює послідовність дій при підготовці та розміщенні студентами навчальних подкастів, окреслює вимоги до навчальних подкастів та критерії їх оцінювання, реєструє користувачів на сервісі подкастів тощо. Навчання відбувається в режимах аудиторної та позааудиторної самостійної роботи студентів із залученням технології подкастингу на основі розробленої підсистеми вправ. Оцінювання результатів роботи студентів охоплює нарахування рейтингових балів за результатами опанування змістовного модуля, оцінювання продуктивних студентами англійських ПОММК відповідно до визначених критеріїв оцінювання, оцінювання успішності розвитку вмінь ПОММК по завершенню навчання за розробленою методикою. **Перспективним** для подальшого дослідження є розроблення процедури організації навчання ПОММК із залученням перспективної технології подкастингу в технічних ЗВО України в умовах актуального на сьогодні дистанційного навчання.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Бориско, Н. Ф. (1987). *Обучение устной монологической речи с использованием видеофонограммы в интенсивном курсе на начальном этапе языкового вуза (на материале нем.яз.)*. (Кандидатская диссертация). Киевский государственный педагогический институт иностранных языков, Киев.
- Вашило, О. В. (2016). Принципи побудови підсистеми вправ у межах методики навчання майбутніх інженерів-механіків англійського професійно орієнтованого монологічного мовлення. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки*, 141, 33-36.
- Вашило, О. В. (2018). Моделювання навчання майбутніх інженерів-механіків англійського професійно орієнтованого монологічного мовлення. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*, 156, 34-38.
- Вашило, О. В. (2018). Інфокомунікаційна технологія подкастингу в системі вправ для навчання майбутніх інженерів-механіків англійського монологічного мовлення. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Педагогіка та психологія*, 29, 50-61.
- Вашило, О. В. (2019). Критерії відбору автентичних подкастів для навчання майбутніх інженерів-механіків англійського професійно орієнтованого монологічного мовлення. *Іноземні мови*, 2, 18-25.
- Гальперин, И. Р. (2007). *Текст как объект лингвистического исследования*. Москва: КомКнига.
- Гальскова, Н.Д., Гез, Н.И. (2006). *Теория обучения иностранным языкам: Лингводидактика и методика: Учеб. пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин.яз. высш. пед. учеб. заведений*. Москва: Издательский центр «Академия».
- Головенкін, В.П. (2012). *Положення про рейтингову систему оцінювання результатів навчання студентів*. Київ: Видавництво НТУУ «КПІ».
- Ніколаєва, С. Ю. (Наук. ред.). (2003). *Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання*. Київ: Ленвіт.
- Протазанова, Н.Г. (2013). Критерии оценки учебных подкастов. *Ярославский педагогический вестник*, 4(2), 165-167.
- Скалкин, В.Л. (1983). *Обучение монологическому высказыванию (на материале английского языка)*. Киев: Радянська школа.
- Склярєнко, Н.К. (1995). Критерии оценки практического владения учащимися иноязычным говорением. В Н.К. Склярєнко, Т.И. Олейник (Ред.), *Интегрированное пособие для студентов и преподавателей педвузов, учителей средних школ* (с. 85-92). Горловка: ГГПИИЯ.
- Устименко, О.М. (2013). Навчання іншомовного монологічного мовлення в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*, 2, 3-12.
- Федорова, І. А. (2006). *Навчання майбутніх економістів-міжнародників професійно спрямованого англійського монологічного мовлення*. (Дис. канд. пед. наук). Київський національний лінгвістичний університет, Київ.
- Cohen, A. (1994). *Assessing Language Ability in the Classroom*. Boston, MA: Heinle & Heinle Publishers.
- Fucher, G., & Davidson, F. (2007). *Language testing and assessment: an advanced resource book*. London, UK & New York, NY: Routledge.
- Laver, J. (1994). *Principles of Phonetics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Vashchylo, O., Kornieva, Z. (2019). Efficiency of teaching ESP monologue production to future mechanical engineers by podcasting. *Information Technologies and Learning Tools*, 74 (6), 71-83.
- nachal'nom etape yazykovogo vuza (na materiale nem. yaz.). (Diss. kand. ped. nauk). Kievskiy gosudarstvennyy pedagogicheskiy institut inostrannykh yazykov, Kiev.
- Vashchylo, O. V. (2016). Pryntsypy pobudovy pidsystemy vprav u mezhakh metodyky navchannia maibutnikh inzheneriv-mekhanikiv anhliiskoho profesiino oriyentovanoho monolohichnoho movlennia. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni T.H. Shevchenka. Serii: Pedahohichni nauky*, 141, 33-36.
- Vashchylo, O. V. (2018). Modeliuvannia navchannia maibutnikh inzheneriv-mekhanikiv anhliiskoho profesiino oriyentovanoho monolohichnoho movlennia. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Serii: Pedahohichni nauky*, 156, 34-38.
- Vashchylo, O. V. (2018). Infokomunikatsiina tekhnolohiia podkastynhu v systemi vprav dlia navchannia maibutnikh inzheneriv-mekhanikiv anhliiskoho monolohichnoho movlennia. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho linhvistychnoho universytetu. Serii: Pedahohika ta psykholohiia*, 29, 50-61.
- Vashchylo, O. V. (2019). Kryterii vidboru avtentychnykh podkastiv dlia navchannia maibutnikh inzheneriv-mekhanikiv anhliiskoho profesiino oriyentovanoho monolohichnoho movlennia. *Inozemni movy*, 2, 18-25.
- Gal'perin, I. R. (2007). *Tekst kak ob"ekt lingvisticheskogo issledovaniya*. Moskva: KomKniga.
- Gal'skova, N. D., Gez, N. I. (2006). *Teoriya obucheniya inostrannym yazykam: Lingvodidaktika i metodika: Ucheb. posobie dlya stud. lingv. un-tov i fak. in.yaz. vyssh. ped. ucheb. zavedeniy*. Moskva: Izdatel'skiy tsentr «Akademiya».
- Holovenkin, V. P. (2012). *Polozhennia pro reitynhovu systemu otsiniuvannia rezultativ navchannia studentiv*. Kyiv: Vydavnytstvo NTUU «KPI».
- Nikolaieva, S. Yu. (Nauk. red.). (2003). *Zahalnoievropeiskii Rekomendatsii z movnoi osvity: vyvchennia, vykladannia, otsiniuvannia*. Kyiv: Lenvit.
- Protazanova, N.G. (2013). Kriterii otsenki uchebnykh podkastov. *Yaroslavskiy pedagogicheskiy vestnik*, 4(2), 165-167.
- Skalkin, V. L. (1983). *Obuchenie monologicheskomu vyskazyvaniyu (na materiale angliyskogo yazyka)*. Kiev: Radyans'ka shkola.
- Sklyarenko, N. K. (1995). Kriterii otsenki prakticheskogo vladeniia uchashchimisya inoyazychnym govoreniiem. V N. K. Sklyarenko, T. I. Oleynik (Red.), *Integrirovannoe posobie dlya studentov i preprodavateley pedvuzov, uchiteley srednikh shkol* (s. 85-92). Gorlovka: GGPIIYa.
- Ustymenko, O. M. (2013). Navchannia inshomovnoho monolohichnoho movlennia v aspekti kompetentnisnoho pidkhotu. *Inozemni movy*, 2, 3-12.
- Fedorova, I. A. (2006). *Navchannia maibutnikh ekonomistiv-mizhnarodnykiv profesiino spriamovanoho anhlo-movnoho monolohu-povidomlennia* (Dys. kand. ped. nauk). Kyivskiy natsionalnyi linhvistychnyi universytet, Kyiv.
- Cohen, A. (1994). *Assessing Language Ability in the Classroom*. Boston, MA: Heinle & Heinle Publishers.
- Fucher, G., & Davidson, F. (2007). *Language testing and assessment: an advanced resource book*. London, UK & New York, NY: Routledge.
- Laver, J. (1994). *Principles of Phonetics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Vashchylo, O., Kornieva, Z. (2019). Efficiency of teaching ESP monologue production to future mechanical engineers by podcasting. *Information Technologies and Learning Tools*, 74 (6), 71-83.

Отримано 11.11.2020р.

REFERENCES

- Borisko, N. F. (1987). *Obuchenie ustnoy monologicheskoy rechi s ispol'zovaniem videofonogrammy v intensivnom kurse na*